

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ

ἘΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Ζ΄.

Ὅσα ἔστι περὶ τοῦ τοῦ Πλάτωνος ἔργων
βουλευσάτω ἢ περὶ ποιήσας καὶ ἄλλοι καὶ
τῶν αὐτῶν ἄλλοι. (Ἰδὲτ. ἑαυτοῦ).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

—
1884

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΥΠΟ Α. Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδιον Γ' καὶ Δ').

δ. Καταβολὴ δικαιωμάτων. Τὰ μὲν δικαιώματα τῆς πρώτης ἐγγραφῆς εἰσὶ φιορ. 2,10 (δρ. 5,25) ὡς καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις, τὰ δὲ δίδακτρα ἀνέρχονται, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τοῦ σχολείου ἐξαρτωμένης ἔκ τε τῆς σημασίας τῆς πόλεως ἐνθα ὑπάρχει, ἔκ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ειδικότητος τῶν καθηγητῶν καὶ ἔκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν, εἰς 10—12 φιορίνια (30 δρ.) κατ' ἔτος διὰ τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις καὶ εἰς 16—20 (40—50 δρ.) διὰ τὰς τρεῖς ἀνωτέρας. Ἡ ἀπὸ τῶν διδασκτρων ἀπαλλαγὴ γίνεται μετὰ τῶν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις διατυπώσεων.

ε. Οἱ ὄροι τῆς ἐγγραφῆς τῶν τακτικῶν μαθητῶν εἰσὶν οἱ τῶν γυμνασίων, ἡ δὲ ἐγγραφή ἐκτάκτων μαθητῶν μόνον κατ' ἐξαιρέσεων ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ διδασκαλικοῦ συμβουλίου, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι μαθηταὶ εἰσὶ μᾶλλον ἀκροαταὶ καὶ δὲν συμμετέχουσι τῶν ἐξετάσεων, οὐδὲ δίδεται αὐτοῖς ἐνδεικτικόν. Ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐπιτρέπεται νὰ φοιτῶσι μαθηταὶ ὡς ἀπλοὶ ἀκροαταὶ ὠρισμένων τινῶν μαθημάτων, οἵτινες ἐφάπαξ πληρόνουσι δικαίωμά τι καὶ καταβάλλουσιν, ἐὰν φοιτῶσιν εἰς τὰς ἀσκήσεις τῆς ἱχνογραφίας ἢ τῆς χημείας, ἀνάλογα δίδακτρα· δύναται ὅμως τὸ διδασκαλικὸν συμβούλιον ἐν πάσῃ ᾧρα ν' ἀνακαλέσῃ τὴν δοθεῖσαν ταύτην ἄδειαν.

Καὶ ἐνταῦθα εἰσὶ δεκτοὶ μαθηταὶ ἰδιοδιδασκτοὶ ἐγγεγραμμένοι καὶ μὴ, ὑποβαλλόμενοι εἰς τὰς αὐτὰς ὡς καὶ ἐν γυμνασίοις διατυπώσεις· δὲν ἐπιτρέπεται δὲ εἰς ἰδιοδιδασκτον μαθητὴν νὰ προσέλθῃ εἰς τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις εἰμὴ μετὰ τὴν αὐτοπρόσωπον φοίτησιν ἐν τῇ ἕκτῃ τάξει· ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη, προκειμένου περὶ πρακτικῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μαθημάτων, ὧν ἡ κατ' οἶκον διδασκαλία

ἀποβαίνει δυσχερῆς εἰ μὴ ἀδύνατος, ὀφείλει τὸ διδασκαλικὸν συμβούλιον νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς τοιοῦτους μαθητὰς πλείονας περιορισμούς καὶ αὐστηροτέρας ἐξετάσεις ἢ εἰς τοὺς τακτικούς, διότι ἡ πείρα ἀπέδειξεν, ὅτι καὶ εἰς τὸν εὐφυέστερον ἰδιοδίδακτον μαθητὴν καὶ διὰ τῶν ἀφρονωτέρων διδασκτικῶν μέσων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δοθῇ ἴση πρὸς τὴν ἐν τοῖς δημοσίοις τούτοις σχολείοις χορηγούμενην ἐκπαίδευσιν. Ἡ καταβολὴ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐγγραφῆς τῶν διδάκτρων καὶ τῶν ἐξετάσεων παρὰ μαθητῶν ἰδιοδιδάκτων δὲν διαφέρει τῶν σχετικῶν καταβολῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις.

7. Ἐξετάσεις καὶ βαθμολογία. Αἱ ἐν τοῖς γυμνασίοις ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ἐξετάσεων καὶ βαθμοφορίας διατηροῦνται καὶ ἐνταῦθα, ὀλίγαι δὲ μόνον ἐφαρμόζονται τροποποιήσεις αὐτῶν ἐν τῷ κανονισμῷ τῶν βιοτεχνικῶν σχολείων.

Διὰ τὰς ἐπὶ ἐπὶ προβιβασμῷ ἐξετάσεις δὲν ἀπαιτεῖται ἴδιον ἔργον χάριν τῶν ἐξετάσεων ἐκ τῶν μαθημάτων τῆς ἰχνογραφίας, ἀλλ' ὑποβάλλονται παρὰ τῶν μαθητῶν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ λήγον σχολικὸν ἔτος ἐκτελεσθέντα σχέδια ἐν καταλλήλῳ φακέλλῳ. Ἐνῷ ἡ διὰ γεωμετρικῶν ἐργαλείων γινομένη ἰχνογραφία, ἕνεκα τῆς στενῆς σχέσεως αὐτῆς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθηματικῶν καὶ τῶν μηχανικῶν τεχνῶν, ἔχει τὴν σπουδαιότητα κυρίου μαθήματος καὶ ἐπιδρᾷ ὁ παρὰ τοῦ μαθητοῦ ἀποκτηθεὶς βαθμὸς ἐπὶ τοῦ βαθμοῦ προόδου τοῦ ἐνδεικτικοῦ, οἱ βαθμοὶ τῆς καλλιτεχνικῆς ἤτοι ἐλευθέρας λεγομένης ἰχνογραφίας καὶ τῆς καλλιγραφίας δὲν ἐξασκοῦσι τοιαύτην ἐπιρροήν· μέτριος δὲ βαθμὸς ἐν τοῖς μαθήμασι τούτοις ληφθεὶς, δὲν συνεπάγεται, ἐὰν ἄλλως ὁ μαθητὴς εἰς τὰ λοιπὰ μαθήματα ἔλαβε καλὸν βαθμὸν, τὴν ὑποβίβασιν τοῦ βαθμοῦ προόδου.

Αἱ ἐπὶ προβιβασμῷ ἐξετάσεις τελοῦνται συνήθως κατὰ τὸ τέλος τῆς δευτέρας ἐξαμηνίας, αἱ δὲ δημόσιοι ἐξετάσεις παραλείπονται συνήθως εἰς τὰς τρεῖς τελευταίας τάξεις, ἀντ' αὐτῶν δὲ μὴ ἐκτίθενται εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους τὰ πρακτικὰ ἔργα τῶν μαθητῶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας πρὸς κοινήν θέαν, ἀφοῦ βαθμολογηθῶσι· συμπε-

ριλαμβάνονται ἃ ἐν τοῖς ἔργοις τούτοις τὰ σχεδιαγραφήματα τῆς ἐλευθέρας ἰχνογραφίας, τῆς γραμμογραφίας, τῆς περιγραφικῆς γεωμετρίας καὶ τῆς μηχανικῆς ἰχνογραφίας, τὰ καλλιγραφικὰ τετράδια, τὰ γύφινά προπλάσματα καὶ αἱ ἐν τῷ σχολείῳ κατασκευασθεῖσαι ὑπὸ τῶν μαθητῶν χημικαὶσκευασαί.

Αἱ ἐπὶ προδιδασμῷ ἐξετάσεις διαιροῦνται εἰς γραπτὰς καὶ προφορικὰς· καὶ αἱ μὲν γραπτὰ συνίστανται εἰς τὴν ἔκθεσιν ἰδεῶν ἐκ τῆς γεωμετρικῆς γλώσσης, τὴν λύσιν μαθηματικῶν προβλημάτων καὶ θεωρημάτων καὶ εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν θεμάτων ἐκ τῆς περιγραφικῆς γεωμετρίας, αἱ δὲ προφορικαὶ περιορίζονται εἰς τὰ ἱερά, τὰ μαθηματικά, τὴν φυσικὴν, τὴν χημείαν, τὴν γεωγραφίαν καὶ τὴν ἱστορίαν. Ἐκ τῆς φυσικῆς ἱστορίας δὲν ἐξετάζονται οἱ μαθηταί, ἀλλ' ἀρκεῖ ὁ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μαθημάτων δοθεὶς αὐτοῖς παρὰ τῶν σχετικῶν καθηγητῶν βαθμός.

Ἐκτακτοὶ μαθηταὶ ἢ ἀχροαταὶ δὲν ὑποβάλλονται εἰς ἐξετάσεις, δίδεται δὲ μόνον αὐτοῖς ἐνδεικτικὸν φοιτήσεως καὶ ἀχροάσεως.

Αἱ δὲ ἀπολυτήριοι ἐξετάσεις δὲν εἰσὶν ὑποχρεωτικαὶ ἐν τοῖς βιοτεχνικοῖς σχολείοις, θεωρουμένης τῆς ἐν τῷ τέλει τῆς τελευταίας (ἀπὸ τοῦ 1883 ἐβδόμης) τάξεως γενομένης αὐστηρᾶς ἐξετάσεως ὡς τοιαύτης· διὸ τελεῖται αὕτη συνήθως μετὰ τὰς ἐξετάσεις τῶν λοιπῶν τάξεων καὶ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν βιοτεχνικῶν σχολείων καὶ σκοπεῖ νὰ καταδείξῃ, ὅτι οἱ ἐξεταζόμενοι οὐ μόνον ἀπέκτησαν τὰς ἐν τοῖς βιοτεχνικοῖς σχολείοις διδασκομένας γνώσεις, ἀλλὰ καὶ τὴν διὰ τὸν προδιδασμὸν αὐτῶν εἰς τὸ ἀμέσως ἀνώτερον ἐκπαιδευτήριον, ὅπερ εἶναι τὸ πολυτεχνεῖον, ἀπαιτουμένην ὀριμότητα. Ἄλλως δὲ γίνονται δεκτοὶ εἰς τὸ πολυτεχνεῖον μόνον οἱ τὸν πρῶτον βαθμὸν προόδου ἀποκτήσαντες, οἵτινες ἀμέσως προδιδάσκονται εἰς τὰς εἰδικὰς τοῦ πολυτεχνείου σχολὰς· οἱ δὲ τὸν δεῦτερον βαθμὸν προόδου λαβόντες ὀφείλουσι νὰ ἐξετασθῶσιν ἕπως εἰσέλθωσιν εἰς αὐτάς.

Ἡ διάρκεια τοῦ σχολαστικοῦ ἔτους τῶν βιοτεχνικῶν σχολείων δὲν διαφέρει τῆς τῶν γυμνασίων.

Γ'. ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ. (*)

1. Σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ἡ παροχὴ εὐρυτέρων πρακτικῶν γνώσεων εἰς τοὺς ἄλλως ἀποκλειστικῶς μόνον περὶ τὰ θεωρητικὰ μαθήματα καὶ τὰς γλώσσας ἀσχολουμένους μαθητὰς τῶν γυμνασίων, ἡ παροχὴ ἀρκούσης παιδείσεως καὶ ἡ μετὰ τῶν ὠραίων τεχνῶν ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν ἐκείνων, οἵτινες ἀποφοιτῶντες ἐκ τῶν τοιούτων ἐκπαιδευτηρίων δὲν πρόκειται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς ἀνώτερον ἐκπαιδευτήριον, οἷον πολυτεχνεῖον ἢ πανεπιστήμιον, προσέτι δὲ

(*) Μείζων ἢ ἐν Αὐστρίᾳ σημασία δίδεται τανῦν ἐν Γερμανίᾳ εἰς τὰ βιοτεχνικὰ γυμνάσια· ἰδίως δὲ ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ τῆς Βαδης καὶ τῷ βασιλείῳ τῆς Σαξονίας τὰ ἐκπαιδευτήρια ταῦτα ἀντικατέστησαν ἐντελῶς τὰ μέχρι τοῦδε κλασικὰ γυμνάσια καὶ ἐν μέρει τὰ βιοτεχνικὰ σχολεῖα, μόνον δὲ οἱ θεολόγοι καὶ φιλόλογοι φοιτῶσιν εἰς τὰ κλασικὰ γυμνάσια.

Κατὰ τὸν νέον Σαξονικὸν Νόμον τῆς 15 Φεβρουαρίου 1884 μεταρρυθμίζονται τὰ βιοτεχνικὰ σχολεῖα (Realschulen) Α'. καὶ Β'. τάξιος καὶ ὀνομάζονται τὰ μὲν τῆς Α'. τάξιος βιοτεχνικὰ γυμνάσια (Realgymnaisien), περιλαμβάνοντα ἐννέα διαδοχικὰς τάξεις, τὰ δὲ τῆς Β'. τάξιος καλοῦνται ἀπλῶς βιοτεχνικὰ σχολεῖα καὶ ἔχουσιν ἕξ τάξεις.

Πρὸς ἐγγραφὴν ἐν τῇ κατωτάτῃ τάξει ἀρκεῖ τὸ ἓν ἔτος συμπληρωμένον. Τὸ σχολικὸν ἔτος ἀρχεται μετὰ τὸ Πάσχα καὶ περατοῦται πρὸ τοῦ Πάσχα.

Παρατίθεμεν ἐνταῦθα τὸ πολλοῦ λόγου ἄξιον λεπτομερὲς καὶ ἠτιολογημένον πρόγραμμα τῶν νέων Σαξονικῶν βιοτεχνικῶν γυμνασίων ὡς τοῦτο συνοδεύει τὸ ἐκτελεστικὸν τοῦ ἀνωτέρου Νόμου Βασιλ. Διάταγμα τῆς 15 Φεβρουαρίου 1884.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

τῶν μαθημάτων ἐν τοῖς βιοτεχνικοῖς γυμνασίοις τῆς Σαξονίας.

§ 1. Ἀντικείμενα διδασκαλίας.— Ταῦτα ὑποδιαιροῦνται εἰς :

α'. Ἐπιστημονικοὺς κλάδους, οἵτινες συμπεριλαμβάνονται τὰ ἑξῆς μα-

ἢ ἱκανοποιήσις τῆς λίαν αἰσθητικῆς ἀνάγκης νὰ μὴ λαμβάνηται ἢ περὶ τοῦ μέλλοντος προορισμοῦ ἢ ἐπαγγέλματος τοῦ μαθητοῦ ἀπόφασις ἀπ' αὐτῆς τῆς τρυφερᾶς ἔτι παιδικῆς ἡλικίας, ὅπου τὴν δηλαδὴ μεταβαίνει ἐκ τῶν κυρίων σχολείων εἰς ἀνώτερον ἐκπαιδευτήριον, ἀλλὰ ν' ἀναβάλληται αὕτη μέχρις ὠριμωτέρας ἡλικίας καὶ ἀναπτύξεως τῶν κλίσεων αὐτοῦ. Εἰσὶ λοιπὸν ἐκπαιδευτήρια προπαιδευτικά, προετοιμάζοντα τοὺς φοιτητὰς αὐτῶν ἐξ ἴσου καὶ συγχρόνως διὰ τὴν πανεπιστημιακὴν καὶ διὰ τὴν ἐν πολυτεχνείοις διδασκαλίαν καὶ ἐπιτρέποντα εἰς τὸν ἐξ αὐτῶν ἀποφοιτῶντα καὶ ὠριμώτερον καταρτισθέντα μαθητὴν ν' ἀποφασίζῃ, ἐὰν θὰ ἐξακολουθήσῃ

θήματα, τὴν γερμανικὴν, λατινικὴν, γαλλικὴν καὶ ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἀριθμητικὴν, μαθηματικά, φυσικὴν, χημείαν, φυσιογραφίαν ἐν γένει, ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν.

β'. Τέχναι καὶ Ἐμπειρίας, αἵτινες περιλαμβάνουσι τὴν ζωγραφικὴν, τὴν ἰχνογραφίαν καὶ καλλιγραφίαν, τὴν ὠδικὴν καὶ τὴν γυμναστικὴν.

Ἄπαντα τὰ ὑπ' ἀρ. α' καὶ β' ἀντικείμενα διδασκαλίας εἶναι ὑποχρεωτικά. Εἰδικὰ ἀντικείμενα διδασκαλίας εἰσὶν : ἡ στενογραφία διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν μεσαιῶν τάξεων καὶ ἡ ἐλευθέρη ἰχνογραφία ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας δευτέρας τάξεως καὶ ἄνω.

§ 2. Ἡ διδασκαλία δὲν χορηγεῖται κατὰ κλάδους ἐπιστήμης, ἀλλὰ κατὰ τάξεις, ἵνα ἕκαστος μαθητὴς λαμβάνῃ μέρος εἰς ὅλα τὰ διδασκόμενα ἀντικείμενα τῆς τάξεώς του καὶ ὠφελῆται ἐξ αὐτῶν.

§ 3. Διάρκεια τῆς διδασκαλίας.—Ἡ διδασκαλία διανέμεται εἰς 9 ἔτη, ἀρχόμενα καὶ λήγοντα τὸ Πάσχα. Ὅθεν ἡ πλήρης διδασκαλία περιλαμβάνει 9 ἔτη, ἐξ ὧν 3 διὰ τῆς κατωτέρας τάξεως (Ἑκτὴν, Πέμπτην, Τετάρτην) 3 διὰ τὰς μεσαιᾶς (κατωτέραν Τρίτην, ἀνωτέραν Τρίτην καὶ κατωτέραν Δευτέραν) καὶ 3 διὰ τὰς ἀνωτέρας τάξεις (ἀνωτέραν Δευτέραν, κατωτέραν Πρώτην καὶ ἀνωτέραν Πρώτην).

Ἐξόχως εὐφυεῖς καὶ ἐπιμελεῖς μαθηταὶ δύνανται, ἀλλὰ μόνον κατ' ἐξαιρέσειν, νὰ διανύσωσι ταχύτερον ἢ νὰ ὑπερπηθῶσι τάξιν τινὰ, ἐνῶ οἱ ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένοι καὶ ἀμελεῖς θέλουσι διαμείνει ἐν τῇ αὐτῇ τάξει δύο ἔτη. Ἐν τῇ ἀνωτέρῃ ὁμῶς καὶ τῇ κατωτέρῃ Πρώτῃ (τῇ 8ῃ καὶ 9ῃ) τάξει,

τὴν σειράν τῶν μαθημάτων εἴτε τῶν ἀνωτέρων γυμνασίων εἴτε τῶν ἀνωτέρων τάξεων τοῦ βιοτεχνικοῦ σχολείου. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἀναβάλλεται δι' αὐτῶν ἀνευ βλάβης τινός ἢ ὀριστικῆ ἀπόφασις περὶ τῆς διευθύνσεως τῶν σπουδῶν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη, ὅτε κάλλιον ἦδη οἱ μαθηταὶ γινώσκουσι πρὸς ποῖον κλάδον ἐπιστήμης ἀνεπτυχθῆ ἐν ἐαυταῖς ἢ ἐφεσίς· ἀφ' ἑτέρου δὲ προικίζονται ἦδη τοιοῦτοτρόπως

ἔφειλει ἕκαστος μαθητῆς νὰ διακρίνη ἐπὶ ἓν ὁλόκληρον ἔτος, καὶ μόνον τῇ ἀδείᾳ τοῦ ὑπουργείου δύναται τις καὶ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους νὰ ὑποβληθῆ εἰς ἐξετάσεις ἀπολυτηρίους.

§ 4. Ἐκάστη τῶν 9 τάξεων ἔχει χωριστὴν διδασκαλίαν.

Συγχωνεύσεις τῆς κατωτέρας καὶ ἀνωτέρας Δευτέρας, ὡς καὶ τῆς κατωτέρας καὶ ἀνωτέρας Πρώτης, ἐφ' ὅσον τὰ διδασκόμενα ἀντικείμενα ἐν γένει τὸ ἐπιτρέπουσι, τότε μόνον δύνανται νὰ γίνωσιν, ὅταν ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τῶν δύο ὁμοῦ τάξεων δὲν ὑπερβαίῃ τοὺς 30.

§ 5. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὥρῶν τῆς διδασκαλίας ὀρισθήσεται ἐν τῇ § 46.

Κατὰ πᾶσαν Δευτέραν, Τρίτην, Πέμπτην καὶ Παρασκευὴν γίνεται διδασκαλία πρὸ καὶ μετὰ μεσημβρίας, κατὰ Τετάρτην δὲ καὶ Σάββατον μόνον πρὸ μεσημβρίας. Τὰ δυσκολώτερα καὶ σπουδαιότερα μαθήματα διδάσκονται κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας, τὸ δὲ μάθημα τῶν ἱερῶν τὴν πρώτην ἢ δευτέραν πρωϊνὴν ὥραν.

Δι' παραδόσεις ἄρχονται ἀκριβῶς 10 λεπτὰ μετὰ τὴν κρούσιν τοῦ κώδωνος, περατοῦνται δὲ ἅμα τῇ κρούσει αὐτοῦ. Ἡ πρώτη παράδοσις τῆς πρωΐας ἀρχίζει μετὰ προσευχῆς ἐν ταῖς κατωτέραις καὶ μεσαίαις τάξεσι.

§ 6. Ἱερά.—Πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἀπαραιτήτου ἐν τῷ μαθήματι τούτῳ ἐνότητος ἀνατίθεται ἡ διδασκαλία αὐτῶν εἰς ὡς οἷόν τε ὀλιγωτέρους διδασκάλους, διδάκτορας τῆς θεολογίας, δίδεται δὲ προσοχὴ εἰς τὴν ἀρμονίαν τῶν ἀρχῶν τῆς θρησκείας ἐν περιπτώσει πλειοτέρων διδασκάλων.

§ 7. Ἐν τῇ διανομῇ τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας δύο τινὰ δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν· πρῶτον πρέπει οἱ μαθηταὶ μέχρι τῆς ἀγίας μωρώσειως (τέλετῆς ἐκκλησιαστικῆς, δι' ἧς ὁ νέος πολίτης γίνεται μέλος τῆς θρησκευτικῆς ποιμνῆς, κατὰ τὸ δόγμα τῶν Γερμανῶν) καὶ ἐπειδὴ αὕτη γίνεται τὸ ἐνωρίτερον ἅμα τῇ περατώσει τῆς Τετάρτης ἢ τῷ βραδύτερον ἅμα τῇ περατώσει τῆς κατωτέρας ἢ ἀνωτέρας Τρίτης, ἦδη εἰς τὰς τά-

οί κατόπιν εἰς τὸ γυμνάσιον φοιτήσοντες διὰ πλειοτέρων πρακτικῶν καὶ φυσικῶν γνώσεων, οἱ δὲ τὸ βιοτεχνικὸν σχολεῖον ἀκολουθήσοντες διὰ τῶν εἰς ἕκαστον πεπαιδευμένον μέλος τῆς κοινωνίας ἀπαραιτήτων γνώσεων ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων.

Ἡ ἰδέα τῆς τοιαύτης διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἐφέρετο ἐν Αὐστρίᾳ ἀπὸ τοῦ 1849, ἐπραγματοποιήθη

ἕως ταύτας νὰ ἀκούσῃσι πλήρη διδασκαλίαν τῆς ἱστορίας τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ κατηχήσεως. Εἶτα δὲ νὰ ἐπιδιώκῃται, μετ' ἀποφυγῆς ζηρῶν ἐκστηθίσεων, ἡ θρησκευτικὴ ἐκπαίδευσις δι' ἀναγνώσεως τῶν ἁγ. Γραφῶν, διὰ βαθυτέρας θεμελιώσεως τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας καὶ διὰ διδασχῆς τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.

Ὅθεν διακρίεται ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία ὡς ἐξῆς :

Ἐκτη τάξις, 3 ὥρας καθ' ἑβδομάδα : Ἱστορία τῆς παλαιᾶς Γραφῆς ἐξήγησις καὶ ἀποστήθις τοῦ πρώτου κεφαλαίου.

Πέμπτη τάξις, 3 ὥρ. καθ' ἑβδομάδα.—Ἱστορία τῆς νέας Γραφῆς. Ἀποστήθις καὶ ἐξήγησις τοῦ δευτέρου κεφαλαίου.

Τετάρτη τάξις, 3 ὥρας ἑβδ.—Ἐπανάληψις τῆς ἱστορίας τῆς Γραφῆς, ἐξήγησις καὶ ἀποστήθις τοῦ 3ου, 4ου καὶ 5ου κεφαλαίου.

Κατωτέρα-ἀνωτέρα Τρίτη, 2 ὥρας ἑβδ.—Συνεχομένη ἐπανάληψις τῆς κατηχήσεως καὶ εἰσαγωγή εἰς τὴν Π. καὶ Ν. Γραφήν καὶ εἰς τὴν γνώσιν αὐτῆς τῆς Γραφῆς.

Κατωτέρα-ἀνωτέρα Δευτέρα, 2 ὥρ. ἑβδ.—Ἱστορία τῆς ἐκκλησίας, δηλαδή ἀρχαί τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας, διάδοσις αὐτῆς καὶ ἀναμύρφωσις, συνέχεις ἀναγνώσεως τῆς Γραφῆς.

Κατωτέρα-ἀνωτέρα Πρώτη, 2 ὥρ. ἑβδ.—Τὸ σύμβολον τῆς πίστεως καὶ διδασκαλία τῆς ἠθικῆς μετὰ προσαρμογῆς εἰς τὰ ἐν τῇ Ν. Γραφῇ καὶ εἰς τὰ Λουθηρανικὰ δόγματα, προπάντων εἰς τὸ Αὐγουστιανὸν σύμβολον τῆς πίστεως. Βραχεῖα διατριβὴ εἰς τὰ σπουδαιότερα σημεῖα τῆς νεωτέρας ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.

§ 8. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.—Ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία σκοπεῖ τὴν διέγερσιν καὶ ζωπύρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ πνεύματος καὶ τὴν ἐδραίωσιν εὐαγγελικῆς πίστεως. Ἐν συνόλῳ σκοπεῖ τὴν ἐπιτυχίαν πλουσίας γνώσεως τοῦ περιεχομένου τῆς ἁγ. Γραφῆς, πρὸ πάντων τῆς Νέας, μετὰ

δὲ τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1862 ἐν τῇ βοημικῇ πόλει Tabor, ἰδρυσάση πλήρες βιοτεχνικὸν σχολεῖον μετὰ μαθημάτων γυμνασίου.

2. Ἡ διεύθυνσις τῶν βιοτεχνικῶν γυμνασίων εἶναι ἡ τῶν λοιπῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως μετὰ τὴν διαφορὰν, ὅτι ἡ πολλαπλασίασις τῶν διδασκομένων μαθημάτων συνεπάγεται καὶ αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καθηγητῶν· ὑπάρχουσι δὲ συνήθως ὀκτὼ κατ' ἐλάχιστον ὄρον καθηγηταί.

τῆς ιστορίας τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας, ὡς καὶ τῆς εὐαγγελικῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀρχῶν αὐτῆς.

§ 9. Γερμανικὴ γλῶσσα.—Ἡ γραμματικὴ διδασκαλία τῆς γερμανικῆς γλώσσης πρέπει νὰ γίνηται ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν λατινικὴν καὶ νὰ σκοπῇ τὴν συμπλήρωσιν τῆς τελευταίας, ὅπως ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ξενικοὺς ἰδιωτισμοὺς χρησιμεύσῃ ἡ μητρικὴ γλῶσσα πρὸς παράστασιν τῶν ἰδεῶν, διὸ ἀπαραίτητος εἶνε ἡ γνώσις τῶν τῇ γερμανικῇ γλώσσῃ ἰδιαζόντων κανόνων. Ἡ ἐκμάθησις τούτων γίνεται εἰς μὲν τὰς κατωτέρας τάξεις δι' ἐξεγέρσεως τοῦ ὑπὲρ τῆς γλώσσης αἰσθήματος, εἰς δὲ τὰς μεσαίας καὶ ἀνωτέρας διὰ καλῶς ἐκλελεγμένων ἀναγνωσμάτων. Ἐν τῇ ἀναγνώσει κλασικῶν συγγραφέων τηρεῖται ἡ ἀρχὴ ὅτι, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν ποιήσεων τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ τὸ φιλολογικὸν ἐνδιαφέρον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ὀφείλει ἀπολύτως νὰ ὑποχωρῇ εἰς τὴν αἰσθητικὴν· ὅθεν ἐν τῇ ἀναγνώσει ἰδίως τῆς δραματικῆς φιλολογίας, πρέπει νὰ ἀποφεύγηται ἡ χρονον καὶ ἐνδιαφέρον καταναλίσκουσα ἐκμάθησις τῶν τεμαχίων κατὰ φράσεις, ἀλλὰ τούναντίον νὰ δίδηται τὸ τεμάχιον ὁλόκληρον εἰς κατ' ἰδίαν ἀνάγνωσιν καὶ μόνον τὰ δυσκολώτερα χωρία νὰ ἐπεξηγῶνται, ἐπιδιωκομένης πρὸ πάντων τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ τεμαχίου· φευκτέα ἡ ἀποστήθισις ἐκτενῶν ποιημάτων.

§ 10. Διανομὴ τῆς ὕλης.—Ἐκτη τάξις, 6 ὥρας ἑβδομαδιαίως. Γυμνάσματα ἀναγνώσεως. Ἀναδιήγησις ἀναγνωσθέντων ἢ προδιηγηθέντων. Ἀπαγγελία μικρῶν ποιημάτων καὶ μικρῶν πεζῶν τεμαχίων ἐκ τοῦ ἀναγνωσματορίου. Εἶδη λέξεων καὶ τάξεις λέξεων. Κλίσις ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἐκτὸς τῶν ἀνωμάλων, χρῆσις τῶν σπουδαιωτέρων συνδέσμων· διδασκαλία ἀπλῶν φράσεων ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν πεζὴν ἀνάγνωσιν, ἐξάσκησις εἰς τὴν ὀρθογραφίαν καὶ τοὺς κυρίους κανόνας τῆς στίξεως,

3. *Πρόγραμμα.* Ἡ ἀδασκαλία διεξάγεται ἐν τοῖς βιοτεχνικοῖς γυμνασίοις κατὰ τὸ ἰσχυρὸν διὰ τὰ κατώτερα γυμνάσια πρόγραμμα, τροποποιημένον κατὰ τοῦτο, ὅτι παραλείπονται τὰ μαθήματα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης καὶ εἰσάγονται ὡς ὑποχρεωτικαὶ εὐρύτεραι γνώσεις τῶν μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἡ ἰχνογραφία. Οἱ μὲν βουλόμενοι νὰ εἰσέλθωσιν ἐκ τοῦ βιοτεχνικοῦ γυμνασίου εἰς

καθ' ἑβδομάδα γραπτὸν γύμνασμα, ἐναλλάξ θέμα (ἀποτύπωσις διηγήσεων, εὐκολοὶ περιγραφαὶ) ἢ καθ' ὑπαγόρευσιν γραφή.

Πέμπτη τάξις, 4 ὥρας ἑβδομαδιαίως. Συνέχεια γυμνασμάτων ἀναγνώσεως καὶ ἀναδιηγήσεως, ἐκμάθησις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων, σύνδεσις φράσεων καὶ παράθεσις συνδέσμων, ἀναφορικὸς λόγος, συμπλήρωσις τῶν κυρίων κανόνων τῆς ὀρθογραφίας καὶ στίξεως· αἱ προθέσεις ἐν σχέσει πρὸς τὴν πεζὴν ἀνάγνωσιν. Ἡ ἐκλογή τῶν τεμαχίων ἀναγνώσεως ἐνταῦθα ὡς καὶ ἐν τῇ ἕκτῃ τάξει, δεόν νὰ σχετιζῆται πρὸς τὴν γεωγραφικὴν καὶ ἱστορικὴν διδακτικὴν ὕλην.

Τετάρτη τάξις, 3 ὥρας ἑβδομαδιαίως. Ἀνάγνωσις καὶ ἐξήγησις πεζῶν καὶ ποιητικῶν κειμένων. Ἐκμάθησις καὶ ἀπαγγελία ποιημάτων σχηματιζόντων μετὰ τῶν ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ πέμπτῃ ἀπομνημονευθέντων συνεχῆ κανόνα τῆς ποιητικῆς ἀναγνώσεως, συναρμογὴ φράσεων καὶ ὑποτακτικοὶ σύνδεσμοι δευτερευουσῶν προτάσεων, συμπλήρωσις τῶν κανόνων τῆς ὀρθογραφίας καὶ στίξεως, ἐπέκτασις τῶν γραπτῶν θεμάτων ἀνὰ πᾶσαν τρίτην ἑβδομάδα· εἰς τὰς διηγήσεις καὶ περιγραφὰς προστίθενται ἐπιστολαὶ καὶ ὅμοια γυμνάσματα καὶ γραφὴ καθ' ὑπαγόρευσιν.

Κατωτέρα Τρίτη, 3 ὥρας ἑβδομαδ.— Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις μικρῶν ἐπικῶν καὶ λυρικῶν ποιημάτων μετ' ἰδιαζούσης προσοχῆς εἰς τὴν στίξιν, βιογραφικὰ σημειώσεις περὶ τῶν ποιητῶν, συνέχεια γυμνασμάτων ἐπὶ δευτερευουσῶν προτάσεων, πλάγιος ἐρωματικὸς λόγος, διδασκαλία παραγωγῆς λέξεων· γυμνάσματα εἰς σύνθεσιν εὐκόλων θεμάτων. Ἀνὰ 2 ἕως 3 ἑβδομάδας γραπτὴ ἐργασία.

Ἀνωτέρα Τρίτη, 3 ὥρας ἑβδ.— Ἀνάγνωσις καὶ ἐξήγησις κλασικῶν ποιητῶν, πρὸ πάντων τοῦ Goethe καὶ Schiller, τὰ κυριώτερα λυρικά προϊόντα τῶν ποιητῶν ἐκ τῶν πρὸς ἀπελευθέρωσιν πολέμων, πρὸς τούτοις δοκίμα στιγουργίας καὶ τῶν κινῶν μετρικῶν κανόνων. Ἐξέ-

άνωτερον γυμνάσιον, δύναται δυνάμει ἐνδεικτικοῦ τῆς τρίτης τάξεως τοῦ βιοτεχνικοῦ γυμνασίου νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν τετάρτην τάξιν τοῦ γυμνασίου, οἱ δὲ ἐπιθυμοῦντες νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ἀνώτερον βιοτεχνικὸν σχολεῖον, ὀφείλουσιν ἀπροσάγαθωσιν ἐνδεικτικὸν τῆς τετάρτης τάξεως τῶν βιοτεχνικῶν γυμνασίων. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις διδασκαλία ἀποτελεῖ ἐν ἀνεξάρτητον σύνολον,

τάσις τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῶν ποιημάτων· ῥητορικὴ, ἐπανάληψις τῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἡ περίοδος ἐν σχέσει πρὸς τὴν πεζὴν ἀνάγνωσιν. Ἄνὰ 4 ἐβδομάδας ἐν θέμα.

Κατωτέρα Δευτέρα, 3 ὥρας ἐβδ.— Ἀνάγνωσις καὶ ἐξήγησις μεγάλων ἐπικῶν ποιημάτων νεωτέρων κλασικῶν, μέρη μεταφράσεων Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεΐας, ὡς καὶ λυρικῶν ποιημάτων, προσωδία καὶ μετρικὴ. Ῥητορικὴ. Ἐπισκόπησις τῆς γερμανικῆς φιλολογίας ἀπὸ Λουθήρου ἕως Goethe. Σύνταξις πρὸ πάντων τοῦ ἐξηρημένου λόγου. Ἄνὰ 5 ἐβδομάδας ἐν θέμα.

Ἀνωτέρα Δευτέρα, 3 ὥρ. ἐβδ.— Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν κλασικὴν φιλολογίαν τοῦ μεσαίωνα καὶ ἀνάγνωσις τῶν ἐξοχωτέρων ποιημάτων τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐν νεογερμανικῇ μεταφράσει. Ἱστορία τῆς φιλολογίας μέχρι τῆς Ἀναμορφώσεως, ἀπαγγελίαι, γυμνάσματα διὰ δημοσίων προφορικῶν ὁμιλιῶν. Κατὰ 6 ἐβδομάδας ἐν θέμα.

Κατωτέρα Πρώτη, 3 ὥρ. ἐβδ.— Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις κλασικῶν δραμάτων ὡς καὶ τεμαχίων ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Λουθήρου Κλόπστοκ, Λέσσιγκ, Χέρδερ. Ἱστορία τῆς φιλολογίας ἀπὸ Λουθήρου μέχρι τῆς κλασικῆς περιόδου. Ἀπαγγελίαι, γυμνάσματα διὰ δημοσίων ὁμιλιῶν, γραπτὰ θέματα ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει.

Ἀνωτέρα Πρώτη, 3 ὥρ. ἐβδ.— Ἀνάγνωσις καὶ ἐξήγησις δραμάτων καὶ ἄλλων ἔργων νεωτέρων κλασικῶν. Ἱστορία τῆς φιλολογίας ἀπὸ τῆς κλασικῆς περιόδου (προπάντων Βιλάνδου, Goethe, Schiller) μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἀπαγγελίαι, γυμνάσματα κλπ. ὡς ἀνωτέρω. Ποιητικὰ δοκίμια.

§ 11. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.— Γνώσις τῆς γερμανικῆς γραμματικῆς· ὀρθὴ, ἐπιδέξιος καὶ μετὰ καλαισθησίας χρῆσις τῆς γλώσσης ἐν τῷ ὁμιλεῖν καὶ τῷ γράφειν. Γνώσις τῆς ἱστορίας τῆς γερμανικῆς φιλολογίας

διὸ δύνανται οἱ ἐκ τῆς τελευταίας τάξεως ἀποφοιτοῦντες νὰ εἰσέλθωσιν ἱκανῶς κατηρτισμένοι εἰς τὸν πρακτικὸν βίον.

Ἐκτὸς δὲ τῶν τοιουτοτρόπως διωργανωμένων βιοτεχνικῶν γυμνασίων, ὑπάρχουσιν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1879 καὶ τέλεια βιοτεχνικὰ γυμνάσια, μέχρι τοῦδε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἰδιοσυντήρητα ἢ δημοσυντήρητα, μόνον δὲ ἐν Βιέννῃ, Πέστη καὶ Πράγᾳ ὑπὸ τοῦ δη-

καὶ τῶν σπουδαιότερων προϊόντων τῆς καθ' ὅλου φιλολογίας.

§ 12. *Λατινικὴ γλῶσσα.*—Ἡ σπουδὴ τῆς λατινικῆς γλώσσης εἶναι καὶ εἰς τὰ βιοτεχνικὰ γυμνάσια οὐσιώδης φορὸς τῆς εἰς τὰς γλώσσας μορφώσεως καὶ ἡ βῆσις διὰ τὴν λοιπὴν διδασκαλίαν αὐτῶν. Ὅθεν πρὸ πάντων ἀσκηθήσεται τὸ γραμματικὸν μέρος καὶ οἱ συντακτικοὶ κανόνες μετ' ἐφαρμογῶν εἰς τὴν λατινικὴν φιλολογίαν.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διδασκαλίας ἀπαιτεῖται ἢ κατ' ἰδίαν ἀνάγνωσις ἐν ταῖς ἀνωτέραις τάξεσιν· εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς πρώτης τάξεως μένει ἐλευθέρᾳ ἢ ἐκλογῇ τοῦ πρὸς ἀνάγνωσιν συγγραφείως, διὰ τὰς λοιπὰς τάξεις ὁ καθηγητὴς προδιαγράφει τὸν συγγραφεῖα.

§. 13. *Διατομή τῆς ἑλλην.*—*Ἐκτη*, 8 ὥρ. ἐβδ.—Ὁμαλαὶ κλίσεις, κανόνες τοῦ γένους, παραθετικά, ἀπόλυτα καὶ τακτικά ἀριθμητικά, ἀνωτανομῖαι, κανονικαὶ συζυγίαι τῶν ἀποθετικῶν ῥημάτων, γυμνάσματα λέξεων, γυμνάσματα ἐξηγήσεως μετ' ἰδιαζούσης προσοχῆς εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ λόγου. Ἑβδομαδιαίως ἐν γραπτὸν γύμνασμα.

Πέμπτη, 8 ὥρ. ἐβδ.—Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῶν ὁμαλῶν τύπων, ἀνώμαλοι σχηματισμοὶ καὶ ἀνώμαλα ῥήματα· αἱ κυριώτεραι προθέσεις καὶ σύνδεσμοι. Ἀποστήθις λέξεων, συνέχεια τῶν γυμνασμάτων ἐξηγήσεως καὶ σχηματισμοῦ τοῦ λόγου, γυμνάσματα γραπτὰ ἢ αὐτοσχέδια καθ' ἑβδομάδα ἐναλλάξ.

Τετάρτη, 6 ὥρ. ἐβδ.—Ἀνώμαλα ῥήματα, χρόνοι καὶ ἐγκλίσεις, συντακτικοὶ κανόνες, ἀνάγνωσις χρηστομαθείας, γυμνάσματα ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ τάξει.

Κατωτέρα Τρίτη, 6 ὥρ. ἐβδ.—Ἐπανάληψις ὅλων τῶν τύπων, ὡς καὶ τῶν μαθημάτων τῆς τετάρτης τάξεως· διδασκαλία τῶν πτώσεων καὶ συνδέσμων. Ἀνάγνωσις Κορινθίου Νέποτος ἢ χρηστομαθείας· γυμνάσματα ὡς ἀνωτέρω.

μοσίου συντηρούμενα, ἐκ τῶν ὁποίων μεταβαίνουν οἱ κατόπιν ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων ὄριμοι κριθέντες μαθηταὶ ἀμέσως εἴτε εἰς τὸ Πανεπιστήμιον εἴτε εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον.

Τὸ πρόγραμμα τῶν προπαιδευτικῶν οὕτως εἰπεῖν βιοτεχνικῶν γυμνασίων ἔχει ὡς ἔπεται :

1. τάξεις ἱερὰ (2), γερμανικὴ γλῶσσα (3), λατινικὰ (8), γεω-

Ἀνωτέρα Γρίτη, 6 ὥρ.—Χρῆσις τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῆς ὑποτακτικῆς εἰς τοὺς ἀναφορικοὺς λόγους· ἐρωτηματικὸς λόγος. Ἀνάγνωσις Καίσαρος περὶ γαλατικοῦ πολέμου· γυμνάσματα ὡς ἀνωτέρω.

Κατωτέρα Δευτέρα, 5 ὥρ.—Ἐπανάληψις τῶν πτώσεων, σύνταξις ἀπαρεμφάτου καὶ μετοχῆς, κανόνες προσωδίας, συνέχεια ἀναγνώσεως Καίσαρος, ἀνάγνωσις Ὀβιδίου μεταμορφώσεων· γυμνάσματα ὡς ἀνωτέρω, σχετιζόμενα πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν.

Ἀνωτέρα Δευτέρα, 5 ὥρ.—Συμπλήρωσις συντάξεως, Γερονδίων, Γερονδίων καὶ Σουπίνον, ἀνάγνωσις Σαλλουστίου περὶ γιουγουρθικοῦ πολέμου καὶ Ὀβιδίου μεταμορφώσεων, γυμνάσματα κατὰ δεκαπενθημερίαν.

Πρώτη, 5 ὥρ.—Ἐδραίωσις καὶ ἐμβάθυνσις τῶν γραμματικῶν γνώσεων ἐν σχέσει πρὸς τὸν πεζὸν λόγον, τὰ ἀναγκαϊότατα τῆς προσωδίας καὶ μετρικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν ποιημάτων.—Ἀνάγνωσις περικοπῶν ἐκ τοῦ Κικέρωνος, Λιβίου, Βιργιλίου Αἰνείαδος, εὐκόλων ᾠδῶν Ὀρατίου, γυμνάσματα ὡς ἀνωτέρω.

§ 14. **Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας**.—Γνώσις τῶν τύπων καὶ τῶν κανόνων τῆς συντάξεως καὶ κτῆσις πλουσίου θησαυροῦ λέξεων, ὥστε νὰ δύναται ὁ μαθητὴς εὐχερῶς νὰ μεταφέρῃ θέμα γερμανικὸν εἰς τὸ λατινικὸν καὶ νὰ ἐξηγήσῃ χωρίον λατινικὸν μηκέτι ἀναγνωσθέν. Γνώσις τῶν σπουδαιότερων τῆς στιχουργίας καὶ οἰκειοποιήσις ἀπρόσκοπτος τῶν ἰδεῶν τοῦ ἀναγνωσκομένου συγγραφέως.

§ 15. **Νεώτεραι γλῶσσαι**.—Αἱ νεώτεραι γλῶσσαι (γαλλικὴ καὶ ἀγγλικὴ) παρέχουσιν οὐσιώδη στοιχεῖα μορφώσεως εἰς τὰ βιοτεχνικὰ γυμνάσια, δι' ἧς σκοπεῖται ἡ γνωριμία τῶν διανοητικῶν θησαυρῶν τῶν γειτόνων λαῶν· ἐπειδὴ ὁμως πρόκειται περὶ ζώσων γλωσσῶν, πρέπει νὰ γίνηται καὶ προφορικὴ χρῆσις αὐτῶν.

§ 16. **Γαλλικὴ γλῶσσα**.—**Διανομὴ τῆς ἕλης**.—**Πέμπτη**, 4 ὥρ. ἐβδ.

γραφία (3), μαθηματικά (3), γεωμετρία (2), ζωολογία (3), ἔγνω-
γραφία (4).

Β' τάξις ἑρᾶ (2), γερμανικὴ γλῶσσα (3), λατινικά (8), γεω-
γραφία (2), ἱστορία (2), μαθηματικά (3), γεωμετρία (2), βοτανικὴ
(3), ὀρυκτολογία (2), καλλιγραφία (3).

Γ' τάξις ἑρᾶ (2), γερμανικὴ γλῶσσα (3), λατινικά (6), γεω-

—Κανόνες προφορᾶς, ἀνάγνωσις, ὀρθογραφία· τὰ ῥήματα *avoir* καὶ
être καὶ τύποι τῆς πρώτης συζυγίας, γυμνάσματα ἐξηγήσεως. Ἀπο-
στήθις λέξεων καὶ εὐκόλων φράσεων. Καθ' ἑβδομάδα γραπτὸν θέμα,
γραφὴ ἐκ τοῦ προχείρου ἢ καθ' ὑπαγόρευσιν.

Τετάρτη, 6 ὥρ.—Συνέχεια καὶ τέλος τῶν ὁμαλῶν τύπων, ἀνώμαλοι
τύποι, ἀνώμαλα ῥήματα. Τινὰ ἐκ τῆς συντάξεως, ἀνάγνωσις χρηστομα-
θείας, ἀποστήθις λέξεων καὶ μικρῶν τεμαχίων, γυμνάσματα ὡς ἀνωτέρω.

Κατωτέρα Τρίτη, 4 ὥρ.—Ἐπανάληψις καὶ εὐρυνσις τῶν τύπων ὡς
καὶ τῶν κανόνων τῆς συντάξεως. Ἀνάγνωσις χρηστομαθείας. Ἀποστή-
θις λέξεων, μικρῶν ποιημάτων καὶ πεζῶν τεμαχίων. Γραπτὰ γυμνά-
σματα ὡς ἀνωτέρω.

Ἀνωτέρα Τρίτη, 4 ὥρ.—Θέσις τῶν λέξεων, χρόνοι καὶ ἐγκλίσεις.
Ἀνάγνωσις πεζοῦ συγγραφείου (Charles XII τοῦ Βολταίρου ἢ *Hommes illustres de l'antiquité* ὑπὸ Rollin), ἀποστήθις, γυμνά-
σματα προφορικῶν διαλόγων καὶ γραπτὰ.

Κατωτέρα Δευτέρα, 4 ὥρ.—Χρῆσις τοῦ ἄρθρου, ἐπιθέτου, ἐπιρρήμα-
τος καὶ ἀντωνυμιῶν. Ἀνάγνωσις ἱστορικοῦ συγγραφείου (Thiers ἢ
Michaud κλπ.), ἀποστήθις κλπ. ὡς ἀνωτέρω.

Ἀνωτέρα Δευτέρα, 4 ὥρ.—Τέλος συντάξεως καὶ ἐπανάληψις, στι-
χουργία. Ἀνάγνωσις εἰς πεζὸν καὶ εἰς ποιητικὸν λόγον ἀρχαίων καὶ νέων
συγγραφείων (*Napoléon et la grande armée en 1812* ὑπὸ Ségur,
Histoire de Cromwell ὑπὸ Villemain; *Paul et Virginie* ὑπὸ
St. Pierre, *Athalie* ἢ *Britannicus* ὑπὸ Racine, *le Village*
ὑπὸ Octave Feuillet κλπ.). Γραπτὰ γυμνάσματα ὡς ἄνω· ἐν-
ταῦθα ἀντὶ τοῦ θέματος γίνεται ἐνίοτε γραπτὴ ἀναπαράστασις ἀντικει-
μένου ἐν τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ, προδιηγηθέντος ἢ προαναγνωσθέντος ὑπὸ
τοῦ διδασκάλου.

γραφία (2), ιστορία (2), μαθηματικά (3), γεωμετρία (2), ορυκτο-
λογία (3), φυσική (4), γημεία (2), ελληνικά (4), διὰ τοὺς εἰς τὸ γυ-
μνάσιον μεταβαίνοντας, γαλλικὴ γλῶσσα (4), ἰχνογραφία (6).

Δ. τάξις ἑσά (2), γερμανικὴ γλῶσσα (3), λατινικά (6), γεω-
γραφία (2), ιστορία (2), μαθηματικά (3), γεωμετρία (2), φυσικὴ
(3), γημεία (6), ελληνικά, γαλλικά καὶ ἰχνογραφία (ὡς ἐν τῇ
τρίτῃ τάξει).

Πρώτη, 4 ὥρ.—Κατὰ τὴν διδασκαλίαν λαλεῖται ἀποκλειστικῶς ἡ γαλ-
λικὴ γλῶσσα. Ἐδραίωσις τῶν γραμματικῶν γνώσεων, ἡ ἐκμάθησις τῶν
συνωνύμων καὶ ἰδιωτισμῶν ἐν συναφείᾳ πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ προφο-
ρικὴν ἐξήγησιν γερμανικῆς πεζῆς συγγραφῆς εἰς τὸ γαλλικόν. Συνέχεια
ἀναγνώσεως ἐξόχων συγγραφέων (L'avare ἢ les femmes savantes
ὑπὸ Molière, Le Cid ἢ Horace ὑπὸ Corneille, Sermons ὑπὸ
Bossuet καὶ Massillon, Siècle de Louis XIV ὑπὸ Βολταίρου,
La Révolution française ὑπὸ Mignet; Considérations ὑπὸ
Montesquieu, ἐκλεκτοὶ λόγοι τοῦ Mirabeau κλπ. νεώτεροι λυρικοί).
Ἐλεύθεραι ὁμιλίαι, ἱστορία τῆς γαλλικῆς φιλολογίας. Θέματα ἢ ἐκ τοῦ
προχείρου γραφὴ κατὰ δεκαπενθήμερον ἐναλλάξ· ποιητικὰ δοκίμια
ἐνίοτε ἀντὶ τῶν θεμάτων.

§ 17. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.—Ὁ μαθητὴς ἐκμαθὼν τὴν γραμ-
ματικὴν, ὀφείλει νὰ ἐξηγῆ ἀπροσκόπτως πεζοὺς ἢ ποιητὰς, νὰ ἐννοῇ
τοὺς τὴν γαλλικὴν λαλοῦντας καὶ ν' ἀπαντᾷ εἰς ἀπευθυνομένην αὐτῷ
γαλλιστὶ ἐρώτησιν, νὰ συνθέτῃ ἀμέσως γαλλιστὶ θέματα οἰαδήποτε καὶ
νὰ γινώσκῃ τὴν κλασικὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς.

§ 18. Ἀγγλικὴ γλῶσσα.—*Κατωτέρα Τρίτη, 3 ὥρ.*—Κανόνες προ-
φορᾶς, ἀνάγνωσις, ὀρθογραφία καὶ τὰ οὐσιώδη τῶν τύπων. Ἀποστήθι-
σις λέξεων καὶ μικρῶν πεζῶν καὶ ποιητικῶν τεμαχίων. Ἀνάγνωσις χρη-
στομαθείας. Καθ' ἑβδομάδα γραπτὸν γύμνασμα.

Ἀνωτέρα Τρίτη, 3 ὥρ.—Σύνταξις μετὰ εὐρύσεως τῶν τύπων (ἄρ-
θρα, οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ἀριθμητικά). Ἀνάγνωσις χρηστομαθείας,
γραπτὰ γυμνάσματα ὡς ἀνωτέρω.

Κατωτέρα Δευτέρα, 3 ὥρ.—Συνέχεια τῆς εὐρύσεως τῶν τύπων καὶ
συντάξεως (ἀντωνυμίαι, ἐπιρρήματα, προθέσεις, γοῆσις ἀμεταβάτων.

Τὸ δὲ πρόγραμμα τῶν τελείων βιοτεχνικῶν γυμνασίων, δι' ὧν κυρίως σκοπεῖται ὁ συνδυασμὸς ἀμφοτέρων τῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, τοῦ τε γυμνασίου καὶ τοῦ βιοτεχνικοῦ σχολείου, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Α' τάξις ἱερά (2), γερμανικὴ γλῶσσα (3), δευτέρα ἐθνικὴ ἢ ξένη γλῶσσα (2), λατινικά (7), γεωγραφία (3), ἱστορία (2), μα-

ἀπρὸσώπων, αὐτοπαθῶν καὶ βοηθητικῶν ῥημάτων). Ἀνάγνωσις εὐκόλου πεζοῦ συγγραφείας, γραπτὰ γυμνάσματα ὡς ἄνω.

Ἀνωτέρα Δευτέρα, 3 ὥρ.—Περὶ συντάξεως (ἀπαρέμρατος, γερούνδιον, μετοχή, χρῆσις χρόνων καὶ ἐγκλίσεων, συζυγίαι). Ἀνάγνωσις ἐξοχωτέρων συγγραφεῶν πεζῶν καὶ ἐμμέτρων (Macaulay, History of England ἢ Lord Clive, Goldsmith, She stoops to conquer, Byron, The Prisoner of Chillon κλπ.) Γραπτὰ γυμνάσματα ὡς ἄνω.

Πρώτη, 3 ὥρ.—Ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ὁμιλεῖται ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα. Ἐδραΐωσις τῶν γραμματικῶν γνώσεων, ἐκμάθησις τῶν συνωνύμων καὶ ἰδιωτισμῶν ἐν συναφείᾳ πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν. Συνέχεια ἀναγνώσεως ἐξοχωτῶν συγγραφεῶν (Shakespeare κλπ. κλπ.). Τὰ σπουδαιότερα τῆς ἱστορίας τῆς φιλολογίας, δημόσιοι ὁμιλῖαι. Μικρὰ πρόχειρα θέματα κατὰ 15 ἡμέρας.

§ 19. **Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας**.—Γνώσις τῆς ἀγγλικῆς γραμματικῆς· εὐχερῆς μετάφρασις ἀντιληψίς ἐρωτήσεων εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν καὶ ἀπόκρισις ἐπίσης ἀγγλιστί. Τέλος γνώσις τῆς κλασικῆς φιλολογίας καὶ τῆς ἱστορίας αὐτῆς.

§ 20. **Γεωγραφία**.—Ἡ γεωγραφικὴ διδασκαλία διαιρεῖται εἰς 2 σειρὰς μαθημάτων, ὧν ἡ πρώτη περιλαμβάνει τὰς 3 κατωτέρας τάξεις, ἡ δὲ δευτέρα, τὰς τάξεις ἀπὸ τῆς κατωτέρας Τρίτης ἕως ἀνωτέρας Δευτέρας· ἐν δὲ τῇ ἀνωτέρᾳ Δευτέρᾳ παύει ἡ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας, ἀλλ' ὁ βαθμὸς τῶν γεωγραφικῶν γνώσεων, ὃν λαμβάνει ὁ μαθητὴς κατὰ τὸν προβιβασμὸν του εἰς τὴν Πρώτην, περιλαμβάνεται ἐν τῷ ἐνδεικτικῷ τῶν ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων.

Εἰς τὴν ἀνάγνωσιν γεωγραφικῶν πινάκων καὶ σχεδίων τοιούτων ἐκ

θηματικά (3), φυσική ιστορία (2), ιχνογραφία (4), καλλιγραφία (2).

Β' τάξις ἑσρά (2), γερμανική γλῶσσα (3), δευτέρα ἐθνική ἢ ξένη γλῶσσα (2), λατινικά (7), γεωγραφία (3), ιστορία (2), μαθηματικά (3), φυσική ιστορία (3), ιχνογραφία (4), καλλιγραφία (2).

Γ' τάξις ἑσρά (2), γερμανική γλῶσσα (3), δευτέρα ἐθνική ἢ

μητρικῆς δίδεται σημασία εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, ἀποφεύγεται δὲ πᾶσα ὑπερβολὴ ἀποστηθίσεων.

§ 21. *Διανομή τῆς ἕλης.*—*Ἑκτη*, 2 ὥρ. ἑβδ.—Γεωγραφία τῆς πατρίδος· τῆς μὲν Σαξωνίας διεξοδικώτερον, τῆς δὲ Γερμανίας ἐν γενικῇ παραστάσει. Βλέμμα ἐπὶ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς ὅλης Γῆς.

Πέμπτη, 2 ὥρ.—Αἱ μὴ γερμανικαὶ χῶραι τῆς Εὐρώπης.

Τετάρτη, 2 ὥρ.—Αἱ λοιπαὶ Ἠπειροὶ προηγουμένων τῶν ἀναγκαίων περιγραφῶν ἐκ τῆς φυσικῆς Γεωγραφίας.

Κατωτέρα Τρίτη, 2 ὥρ.—Γερμανία φυσικῶς καὶ πολιτικῶς, μετὰ στατιστικῶν πληροφοριῶν ἐμπορίου καὶ βιομηχανίας.

Ἀνωτέρα Τρίτη, 2 ὥρ.—Τὰ ἐκτὸς τῆς Γερμανίας φυσικῶς καὶ πολιτικῶς, μαθηματικὴ γεωγραφία.

Κατωτέρα Δευτέρα, 2 ὥρ.—Αἱ λοιπαὶ Ἠπειροὶ διεξοδικῶς.

Ἀνωτέρα Δευτέρα, 2 ὥρ.—Τέλος τῶν μαθημάτων τῆς προηγουμένης τάξεως. Ἐπανάληψις τῆς ὅλης Γεωγραφίας.

§ 22. *Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.*—Γνώσις τῶν βάσεων τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας, τῶν τοπικῶν καὶ φυσικῶν περιστάσεων, ὡς καὶ τῆς πολιτικῆς διαιρέσεως τῆς γῆνιου ἐπιφανείας, πρὸ πάντων τῆς μέσης Εὐρώπης· γνώσις τῶν σπουδαιότερων προϊόντων τῶν χωρῶν καὶ τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας.

§ 23. *Ἱστορία.*—Ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας εἰσάγεται διὰ προπαρασκευαστικῶν μαθημάτων ἐν τῇ Ἑκτῇ καὶ Πέμπτῃ τάξει. Ἡ συστηματικὴ διδασκαλία ἄρχεται ἐν τῇ Τετάρτῃ, καὶ διαιρεῖται, ὡς ἡ τῆς γεωγραφίας, εἰς δύο κύκλους. Ἐκτὸς τῆς διδαχῆς, περὶ ἧς κατωτέρω, σκοπεῖ ἡ τῆς ἱστορίας διδασκαλία πρὸ πάντων νὰ διεγείρῃ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην καὶ τὸ αἰσθημα τῆς νεολαίας πρὸς τὰς καθ' ὅλου ἀνθρωπίνους τάσεις, μακρὰν πάσης προώρου πολιτικῆς γρώσεως. Φευκτεῖται πᾶσαι αἱ ἀποστηθίσεις.

ξένη γλώσσα (2), λατινικά (6), ἑλληνικά (4), γεωγραφία (3), ιστορία (2), μαθηματικά (3), φυσική ιστορία (3), φυσική (1), ιχθυογραφία (5).

Δ. τάξις ἑρὰ (2), γερμανική γλώσσα (2), δευτέρα ἐθνική ἢ ξένη γλώσσα (2), λατινικά (6), ἑλληνικά (4), γεωγραφία (2), ιστο-

§ 24. *Διακομὴ τῆς ὕλης.*—*Ἐκτη*, 1 ὥρ. ἐβδ.—*Ἀρχαία* ιστορία ἐν εἰκόσιν ἢ διηγήμασιν.

Πέμπτη, 1 ὥρ.—*Ἱστορικαὶ εἰκόνες καὶ βιογραφίαι* ἐκ τῆς μέσης καὶ νέας καὶ προπάντων τῆς πατρώας ιστορίας.

Τετάρτη, 2 ὥρ.—*Ἀρχαία* ιστορία.

Κατωτέρα Τρίτη, 2 ὥρ.—*Μέση* ιστορία (μεσαίων).

Ἀνωτέρα Τρίτη, 2 ὥρ.—*Νεωτέρα* ιστορία.

Κατωτέρα Δευτέρα, 2 ὥρ.—*Ἀνατολικὴ ἑλληνικὴ καὶ ῥωμαϊκὴ* ιστορία.

Ἀνωτέρα Δευτέρα, 2 ὥρ.—*Ἱστορία* μεσαίωνος.

Κατωτέρα Πρώτη, 2 ὥρ.—*Νεωτέρα* ιστορία ἀπὸ τῶν ἀνακαλύψεων μέχρι τῆς Βιστοφαιλικῆς εἰρήνης.

Ἀνωτέρα Πρώτη, 2 ὥρ.—*Νέα καὶ νεωτάτη* ιστορία.—*Ἐν τῇ τάξει* ταύτῃ ὡς καὶ ταῖς 3 προηγουμέναις παρεισάχεται ἡ ιστορία τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν τεχνῶν.

§ 25. *Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.*—*Ἀσφαλὴς ἐπισκόπησις* τῆς παγκοσμίου ιστορίας· *γνώσις* τῶν σπουδαιότερων καὶ μάλιστα τῶν ἐπιδρασάντων ἐπὶ τοῦ πολιτισμοῦ, *ιστορικῶν γεγονότων* καὶ *προσώπων*, *εἰδικὴ γνώσις* τῆς πατρώας ιστορίας. *Ἐσωτερικὴ συνάφεια* τῶν γεγονότων.

§ 26. *Φυσιογραφικαὶ ἐπιστῆμαι.*—*Ἡ διδασκαλία* τῆς περιγραφῆς τῆς φύσεως ἀρχεται διὰ τῆς παρατηρήσεως καὶ περιγραφῆς ἀπλῶν ἀντικειμένων, τῆς ἐξάρσεως τῶν κυρίων χαρακτηριστικῶν διὰ παραβολῆς συγγενῶν σχημάτων καὶ τῆς διασαφηνίσεως τῶν μορφολογικῶν στοιχείων, γινομένης οὕτω προπαρασκευῆς εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ὅλου συστήματος. *Ἡ* τῆς παρατηρήσεως ὕλη δεόν νὰ ἐκλέγηται προεσκεμμένως ἐπὶ τῇ βῆσει εὐπροσίτων πρὸς θεὰν ἀντικειμένων καὶ νὰ περιορίζηται εἰς τὰ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα. *Κυρίως* ἡ διδασκαλία περατοῦται ἤδη ἐν τῇ κατωτέρῃ δευτέρῃ τάξει καὶ μόνον ὡς πρὸς τὴν ὄρυκτολογίαν γίνεται συμπλήρωσις τῆς διδασκαλίας ἐν ταῖς ἀνωτέραις τάξεσι διὰ τῆς γημικῆς

ρία (2), μαθηματικά (4), φυσική ιστορία (3), φυσική (2), ιγνογραφία (3).

Ε' τάξις: ιερά (2), γερμανική γλώσσα (2), γαλλικά (2), λατινικά (3), ελληνικά (4), γεωγραφία (2), ιστορία (2), μαθηματικά (3), φυσική ιστορία (2), φυσική (3), ιγνογραφία (3).

διδασκαλία. Πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς σπουδαιότητος τοῦ μαθήματος, ὁ βαθμὸς ὃν ἔλαβεν ὁ μαθητὴς κατὰ τὸν προβιβασμὸν του εἰς τὴν ἀνωτέραν δευτέραν, περιλαμβάνεται εἰς τὸ ἀπολυτήριόν του.

§ 27. *Διατομή τῆς ὕλης.*—*Ἑκτη*, 2 ὥρ.—Κατὰ τὸ θέρος βοτανική, μὀρφωσις εἰς τὰ βοτανικὰ στοιχεῖα διὰ παρατηρήσεως καὶ περιγραφῆς γνωστῶν ζώντων φυτῶν. Τὸν χειμῶνα ζωολογία, παραστάσεις ἐξ ὄλων τῶν τάξεων τῶν σπονδυλωτῶν ζῶων.

Πέμπτη, 2 ὥρ.—Τὸ θέρος βοτανική, εὔρυνσις τῶν ἐν τῇ Ἑκτῇ μορφολογικῶν γνώσεων· εἰσαγωγή εἰς τὸ σύστημα τοῦ Λινναίου. Τὸν χειμῶνα ζωολογία, εὔρυνσις τῶν μαθημάτων τῆς Ἑκτῆς, συνομοταξίαι, ὁμοταξίαι, ὁμοιογένειαι, γένη, εἶδη, ποικιλίαι, παραλλαγαι.

Τετάρτη, 2 ὥρ.—Θέρος, ἐγγύμνασις προσδιορισμοῦ τῶν φυτῶν, ταξινομία, παραβολικὴ ἐπισκόπησις τῶν ὀργάνων τῶν φυτῶν. Χειμῶνα, βλέμμα ἐπὶ τῶν σπονδυλωτῶν, παραστάσεις ἐξ ὄλων τῶν τάξεων τῶν μὴ σπονδυλωτῶν.

Κατωτέρα Τρίτη, 2 ὥρ.—Θέρος, ὀρισμὸς φυτῶν, φυσικὸν σύστημα. Χειμῶνα, ἀνατομία καὶ βίος τοῦ ἀνθρώπου, συγκριτικὴ ἀνατομία τοῦ σώματος τῶν ζῶων.

Ἀνωτέρα Τρίτη, 2 ὥρ.—Θέρος, χρήσιμα φυτὰ, ἀνατομία καὶ φυσιολογία τῶν φυτῶν. Χειμῶνα, ὀρυκτολογία καὶ προπάντων κρυσταλλογραφία.

Κατωτέρα Δευτέρα 2 ὥρ.—Ὀρυκτολογία καὶ ζωολογία, ἐπαναλήψεις ἐκ τῆς ζωολογίας καὶ βοτανικῆς.

§ 28. *Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.*—Πρακτικὴ ἐγγύμνασις ἐν τῷ παρηρηεῖν, συνοπτικὴ γνώσις τῆς βοτανικῆς, ζωολογίας, ἀνθρωπολογίας καὶ ὀρυκτολογίας. Βλέμμα ἐπὶ τῆς κατασκευῆς καὶ ἀναπτύξεως τοῦ γήινου ὄγκου.

§ 29. *Φυσικαὶ ἐπιστῆμαι.*—Ἰνα ἐκτός τῆς ἀποκτήσεως τῶν ἀναγ-

ΣΤ'. τάξις ἰερά (2), γερμανική γλῶσσα (2), γαλλικά (2), λατινικά (4), ἑλληνικά (4), γεωγραφία (2), ἱστορία (2), μαθηματικά (4), φυσική (4), χημεία (1), ἰχθυογραφία (6).

Ζ'. τάξις ἰερά (2), γερμανική γλῶσσα (2), γαλλικά (2), λατινικά (4), ἑλληνικά (3), γεωγραφία καὶ ἱστορία (2), μαθηματικά

καὶ θετικῶν γνῶσεων συγχρόνως ὁδηγῶνται οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἐπαγωγικῆς μεθόδου, προάγεται ἡ διδασκαλία τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν (φυσικῆς καὶ χημείας) δι' ἐπιμελῶς προπαρασκευασμένων πειραμάτων. Οἱ φυσικοὶ νόμοι διδάσκονται προπάντων εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις διὰ μαθηματικῶν ἀποδείξεων.

§ 30. **Φυσική.**—*Ἀνωτέρα Τρίτη*, 2 ὥρ.—Γενικὴ εἰσαγωγή εἰς τὴν φυσικὴν, ἰσορροπία καὶ κινήσεις, πίεσις τῶν ὑγρῶν καὶ ἀερίων, περὶ θερμότητος, φωτὸς καὶ ἤχου μετὰ πειραμάτων.

Κατωτέρα Δευτέρα, 2 ὥρ.—Διδασκαλία τοῦ μαγνητισμοῦ καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ μετὰ πειραμάτων.

Ἀνωτέρα Δευτέρα, 2 ὥρ.—Θερμότης καὶ φῶς μετὰ πειραμάτων, μετεωρολογία.

Κατωτέρα πρώτη, 3 ὥρ.—Μηχανικὴ διὰ μαθηματικῶν ἀποδείξεων.

Ἀνωτέρα Πρώτη, 3 ὥρ.—Κινήσεις τῶν σωμάτων, ἤχος καὶ φῶς, συμπληρωματικὴ ἐπανάληψις τῆς διδαχθείσης ὕλης. Στοιχεῖα ἀστρονομίας.

§ 31. **Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.**—Ἀσφαλῆς γνῶσις τῶν σπουδαιότερων φαινομένων καὶ νόμων τῆς φυσικῆς καὶ τῆς μηχανικῆς.

§ 32. **Χημεία.**—*Ἀνωτέρα Δευτέρα*, 2 ὥρ.—Εἰσαγωγή εἰς τὴν κατανόησιν χημικῶν ἀντιδράσεων, στοιχειομετρία, περιγραφή τῶν σπουδαιότερων στοιχείων καὶ τῶν ἐνώσεων αὐτῶν.

Κατωτέρα Πρώτη, 2 ὥρ.—Πειραματικὴ χημεία (ἀμέταλλα καὶ μέταλλα τῶν ἀλλοκλίων) μετὰ βλέμματος εἰς τὴν ὄρυκτολογίαν καὶ βιομηχανίαν. Γυμνάσματα στοιχειομετρικά.

Ἀνωτέρα Πρώτη, 2 ὥρ.—Πειραματικὴ χημεία (τὰ λοιπὰ μέταλλα) μετ' ἀπόψεως εἰς τὴν ὄρυκτολογίαν καὶ τὴν τεχνικὴν ἐφαρμογὴν ὀργανικῆς χημείας συνοπτικῶς.

(5), φυσική (5), χημεία (4), φιλοσοφική προπαιδευτική (2), περιγραφική γεωμετρία (4), ιχνογραφία (6).

Η. τάξεις ισρα (2), γερμανική γλώσσα (3), γαλλικά (2), λατινικά (3), ελληνικά (3), γεωγραφία και ιστορία (2), μαθηματικά (4), φυσική (4), χημεία (6), φιλοσοφική προπαιδευτική (2), περιγραφική γεωμετρία (6), ιχνογραφία (6).

§ 33. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.—Γνώσις τῶν κυρίων χημικῶν νόμων, τῶν στοιχείων καὶ τῶν ενώσεων αὐτῶν καὶ τῶν ἐφαρμογῶν.

§ 34. Μαθηματικά.—Ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν μαθηματικῶν ἐγκείται ὡς οὐσιῶδες, ἵνα οἱ μαθηταὶ παρὰ τὸ ἄφθονον ποσὸν γνώσεων καὶ τὴν ἰκανότητα τοῦ νὰ μεταχειρίζωνται ταύτας, ἀποκτῶσι καὶ ἐπαρκῆ ἀντίληψιν τῆς λογικῆς πείρας τῶν μαθηματικῶν καὶ διευγῆ γνώσιν τῶν μεθόδων αὐτῶν. Ἰδίως δὲ παρατηρητέον τὰ ἐξῆς: Ἡ διδασκαλία τῆς ἀριθμητικῆς ἔσται τότε μόνον καρποφόρος, ὅταν ὁ μαθητὴς οὐ μόνον τὰς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πράξεων ἀπαιτούμενας γνώσεις μηχανικῶς κατέχει, ἀλλὰ καὶ εἰς μόνιμον νοερὰν ἰδιοκτησίαν τοῦ μετέβαλε. Ὅθεν διὰ μικρῶν ἀριθμῶν δέον εἰς ἕκαστον μάθημα νὰ γίνωνται ἐπ' ἀρκετὴν ὥραν κατὰ διάνοιαν ὑπολογισμοί· ἀλλὰ καὶ εἰς γραπτοὺς ὑπολογισμοὺς δέον οἱ μαθηταὶ νὰ ἐξασκῶνται καὶ νὰ λύωσι τὰ προβλήματα οὐχὶ κατὰ δεδομένους τύπους, ἀλλὰ διὰ κατακτήσεως τῶν ἰδιοτήτων τῶν ἀριθμῶν, καὶ ἐνταῦθα πάλιν κατὰ διάνοιαν νὰ λογαριάζωσι, μόνον τὰ ἀναγκαιότατα γράφοντες.

Εἰς τὰ μαθηματικά δέον νὰ δίδηται σημασία οὐχὶ κυρίως εἰς τὸ ποσὸν τῶν γνώσεων, ὅσον εἰς τὸ νὰ δεσπόζωσιν οἱ μαθηταὶ τῶν διδασκομένων. Πανταχοῦ δὲ, ἰδίως εἰς τὴν τριγωνομετρίαν καὶ ἀναλυτικὴν γεωμετρίαν, φευκτέα ἢ πληθώρα τῶν τύπων.

§ 35. Διανομὴ τῆς ὕλης.—*Ἐκτη*, 5 ὥρ. ἐβδ.—Στερεὰ γνώσις τῶν 4 πράξεων. Τὸ δεκαδικὸν σύστημα εἰς νομίσματα, ὄγκους καὶ βάρη.

Πέμπτη, 4 ὥρ.—Προχώρησις εἰς τὸ δεκαδικὸν σύστημα (δεκαδικὰ κλάσματα) πράξεις διὰ κλασμάτων.

Τετάρτη, 5 ὥρ.—(Ἦτοι 3 ὥρ. ἀριθμητικῆ, 2 γεωμετρικὰ σχήματα). Συνέχεια κλασμάτων, μέθοδος τῶν τριῶν, στοιχειώδεις ἐπιπεδομετρικαὶ

Δ'. ΣΧΟΛΕΙΑ ΒΑΝΔΥΣΩΝ ΤΕΧΝΩΝ.

Ἐσχάτως ιδρύθησαν τοιαῦτα (Gewerbeschulen), εἰδικὰ προπαι-
 δευτήρια τῶν πολυτεχνειῶν ἀποτελοῦντα, παραρτήματα τῶν βιο-
 τεχνικῶν γυμνασίων, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ μαθηταὶ τοῦ δευτέρου ἔτους

καὶ στερεομετρικαὶ γνώσεις, εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἐπιπεδομετρίαν μέχρι τῶν
 ἐφαρμοσίμων θεωρημάτων.

Κατωτέρα Τρίτη, 6 ὥρ.—(2 ὥρ. ἀριθμητικὴ, 2 ὥρ. Ἀλγεβρα, 2 ὥρ.
 Γεωμετρία) ἑκατοστιαῖος ὑπολογισμὸς, τόκος καὶ ὑφαίσεις μετὰ προβλη-
 μάτων ἐκ τοῦ κοινοῦ καὶ ἐμπορικοῦ βίου. Ἀλγεβρικαὶ ἐξισώσεις μὲ μίαν
 ἄγνωστον. Χρῆσις τῶν ἐφαρμοσίμων θεωρημάτων τετράγωνα καὶ πο-
 λύγωνα παραβολαὶ ἐπιφανειῶν μέχρι τοῦ Πυθαγορείου θεωρήματος.

Ἀνωτέρα Τρίτη, 4 ὥρ.—Σύνθετοι ἀναγωγαί, δυνάμεις μετὰ θετικῶν
 ἐκθέτων συνέχεια γυμνασμάτων πρὸς λύσιν γραμμικῶν, ἰδίως ὀνοματι-
 κῶν ἐξισώσεων μὲ μίαν ἄγνωστον. Περιστέρω ἀσκήσεις πρακτικῶν ὑπο-
 λογισμῶν τῆς ἀριθμητικῆς, μέτρησις ἐπιφανειῶν.

Κατωτέρα Δευτέρα, 5 ὥρ.—Δυνάμεις καὶ ρίζα, γραμμικὸν σύστη-
 μα, δευτεροβάθμιοι ἐξισώσεις μὲ μίαν ἄγνωστον, χρῆσις ἐξισώσεων, κυ-
 κλομετρία. Εὐκτατον ἵνα μία ὥρα καταναλίσκηται εἰς γεωμετρικὴν ἔγχο-
 γραφίαν (εὐθεῖαι γραμμαὶ, κύκλοι κλπ.).

Ἀνωτέρα Δευτέρα, 5 ὥρ.—Λογάριθμοι, ἀσύμμετροι καὶ συνδεδυασμέ-
 νοι ἀριθμοί. Θεωρία τῶν τετραγωνικῶν ἐξισώσεων, ἐπίπεδος τριγωνομετρία.

Κατωτέρα Πρώτη, 5 ὥρ.—Πρόοδοι, ἀνάτοκισμὸς καὶ ἐπιτόκιον, συν-
 δυασμοί, ἀνωτέρα στερεομετρία, σφαιρικὴ τριγωνομετρία.

Ἀνωτέρα Πρώτη, 5 ὥρ.—Ἐξισώσεις 3ου καὶ 4ου βαθμοῦ, θεώρημα
 διωνύμων, θεώρημα τοῦ Μοίνρε, ἀτελεύτητοι σιραὶ, στοιχεῖα ἀναλυ-
 τικῆς γεωμετρίας μετὰ τῶν κωνικῶν τομῶν. Καθ' ὅλας τὰς τάξεις γίνε-
 ται διαγωνισμὸς κατὰ πᾶσαν τετάρτην ἐβδομάδα, διορθούμενος καὶ
 βαθμολογούμενος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ.

§ 36. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.—Βεβαιότης καὶ ἰκανότης εἰς κοι-
 νοὺς ὑπολογισμοὺς. Εὐχερῆς λύσις ἀλγεβρικῶν προβλημάτων καὶ ἐξισώ-
 σεων, ἀκριβοὺς γνώσις τῶν γεωμετρικῶν θεωρημάτων καὶ λύσις νέων
 ταιούτων.

δύνανται νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν πρώτην τάξιν ἐκείνων. Τὰ σχολεῖα ταῦτα ἐν Αὐστρίᾳ ἔχουσι τοπικὴν μᾶλλον σημασίαν, ἀντικαθιστώντα εἰς τινὰς πόλεις τὰ βιοτεχνικὰ σχολεῖα ὡς ὀλιγοδάπανα, διότι συμπληροῦνται διὰ τῆς προσλήψεως ὀλίγων μόνον διδασκάλων εἰς τὸ προσωπικόν τῶν βιοτεχνικῶν γυμνασίων καὶ ὡς παρέχοντα εἰς

§ 37. *Περιγραφικὴ γεωμετρία.*—Ἐπειδὴ ἡ παραστατικὴ γεωμετρία ἐπιδιδῶκει ὄν καὶ ἡ στερεομετρία σκοπὸν, δέον ἡ διδασκαλία ἀμφοτέρων ν' ἀνατίθεται εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν καθηγητὴν.

§ 38. *Διανομὴ τῆς ἕλης.*—*Ἀνωτέρα Δευτέρα*, 2 ὥρ.—Παράστασις σημείων, ἐκτάσεων, περιορισμένων ἐπιφανειῶν καὶ σωμάτων ἐσχεδιασμένων καὶ ἐσκιαγραφημένων κατὰ διαφόρους θέσεις· δίκτυα ἀπλῶν σωμάτων.

Κατωτέρα Πρώτη, 2 ὥρ.—Παράστασις ἀπεριορίστων ἐπιπέδων ἐπιφανειῶν· τομαὶ πολυέδρων, κύλινδροι, κῶνοι καὶ σφαῖραι ἐν σχεδίοις καὶ σκιαγραφίαις, ἀπλᾶ περιπτώσεις διεισδύσεων, κωνικαὶ τομαὶ, μέρη μηχανῶν.

Ἀνωτέρα Πρώτη, 2 ὥρ.—Σκιῶν κατασκευὴ, στοιχεῖα προοπτικῆς.

§ 39. *Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.*—Μόρφωσις τῆς ἰκανότητος πρὸς παράστασιν γεωμετρικῶν σχημάτων, τεχνικὴ ἐπιδεξιότης πρὸς ἐκτέλεσιν σχεδίων διὰ τοῦ διαβήτου.

§ 40. *Ἰγνογραφία.*—Ἡ διδασκαλία τῆς ἐλευθέρως λεγομένης ἰγνογραφίας περατοῦται εἰς τὴν κατωτέραν δευτέραν τάξιν, ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ ἐξακολουθεῖ καὶ περαιτέρω. Ἐνταῦθα ἐπιτρέπονται συνδυασμοὶ τάξεων, ἐφ' ὧσιν ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς τριάκοντα.

§ 41. *Διανομὴ τῆς ἕλης.*—*Ἐκτη*, 2 ὥρ.—Ἐξάσκησις ἐπὶ εὐθειῶν γραμμῶν διὰ παραδειγμάτων, ὡς καὶ ἐπὶ κύκλων καὶ τόξων.

Πέμπτη, 2 ὥρ.—Συνέχεια, κοσμηματογραφία.

Τετάρτη, 2 ὥρ.—Φύλλα καὶ ἄνθη, συνδυασμοὶ καὶ κοσμήματα κατὰ τὴν φύσιν.

Κατωτέρα Τρίτη, 2 ὥρ.—*Πρακτικὴ παράστασις γεωμετρικῶν σωμάτων, νόμοι προοπτικῆς καὶ ρωτισμοῦ.*

τεχνίτας, εμπόρους καὶ βιομηγάνους ἐπαρκῆ αὐτοτελεῖ ἐκπαίδευσιν. Ἴδου πρόγραμμα τοιοῦτου σχολείου τῶν βιναύσων τεχνῶν, ἀποτελοῦντος παράρτημα τοῦ βιοτεχνικοῦ σχολείου τῆς πόλεως Brunn.

Ἀ τάξις ἰερά (2), γερμανικὴ γλῶσσα (3), γεωγραφία καὶ ιστο-

Ἀνωτέρα Τρίτη, 2 ὥρ.—Ἀντιγραφὴ ἐκμαγείων κοσμηματικοῦ χαρακτήρος ἐκ γυψίνων προπλασμάτων.

Κατωτέρα Δευτέρα, 2 ὥρ.—Τοπογραφικὰ σχέδια καθ' ὑποδειγμάτα.

Ἀνώτεραι τάξεις, 1 ὥρ.—(Εἰδικῶς). Ἀντιγραφὴ γυψίνων ἐκμαγείων γυμνάσματα, τοπιογραφία ἐκ καλῶν ὑποδειγμάτων ἢ ἀμέσως ἐκ τῆς φύσεως.

§ 42. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας.—Μόρφωσις τῆς χειρὸς καὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ, οὕτως ὥστε ἄνευ μηχανικῶν βοηθημάτων ὀρθῶς καὶ μετὰ χάριτος νὰ ἐκνογραφεῖ ἢ ζωγραφίξῃ ὁ μαθητῆς.

§ 43. Καλλιγραφία.—Ἡ Καλλιγραφία διδάσκειται μόνον εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν δύο κατωτέρων τάξεων, τῆς Ἑκτῆς δις καὶ τῆς Πέμπτης ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος. Ὁ γυμνασιάρχης ὁμῶς δύναται νὰ περιλάβῃ εἰς τὰς τάξεις ταύτας καὶ κακογράφους μαθητὰς τῶν ἄλλων τάξεων.

§ 44. Ὡδικὴ μουσική.—Ἡ μουσικὴ διδάσκειται εἰς ὅλους τοὺς μαθητὰς πρὸς μόρφωσιν τῆς φωνῆς καὶ ἐκμάθησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ᾠμάτων, εἰς μὲν τὰς τρεῖς κατωτέρας τάξεις δις τῆς ἐβδομάδος, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ἅπαξ.

§ 45. Γυμναστική.—Ἡ γυμναστικὴ διδάσκειται εἰς ἐκάστην τάξιν δις τῆς ἐβδομάδος. Ὁ γυμνασιάρχης κανονίζει πόσαι καὶ τίνας τάξεις θέλουσι γυμναζεσθαι ὁμοῦ.

§ 46. Διανομὴ τῶν ὥρῶν.—Διὰ τὰ βιοτεχνικὰ γυμνάσια προκύπτει ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἢ ἐξῆς διανομὴ τῶν ὥρῶν τῶν μαθημάτων :

ρία (3), μαθηματικά (4), γεωμετρία (3), φυσική (3), χημεία (4), οικοδομική ὕλη (2), ἰχθυογραφία (4), καλλιγραφία (2).

Β' τάξις: ἱερά (2), γερμανικὴ γλῶσσα (2), γεωγραφία καὶ ἱστορία (3), μαθηματικά (3), γεωμετρία (2), φυσική (3), χημεία (4),

	VI	V	IV	IIIβ	IIIα	IIβ	IIα	Iβ	Iα
Ἱερά	3	3	3	2	2	2	2	2	2
Γερμανικά	4	4	3	3	3	3	3	3	3
Λατινικά	8	8	6	6	6	5	5	5	5
Γαλλικά	—	4	6	4	4	4	4	4	4
Ἀγγλικά	—	—	—	3	3	3	3	3	3
Γεωγραφία	2	2	2	2	2	2	2	—	—
Ἱστορία	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Μαθηματικά	5	4	5	6	4	5	5	5	5
Φυσικὴ ἱστορία	2	2	2	2	2	2	—	—	—
Φυσικὴ	—	—	—	—	2	2	2	3	3
Χημεία	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Καλλιγραφία	2	1	—	—	—	—	—	—	—
Ἰχθυογραφία καὶ παραρ. γεωμετ.	2	2	2	2	2	2	2	2	2
							(3)	(3)	(3)

29 31 31 32 32 32 32 31 31

Πρὸς δέ:

Μουσικὴ	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Γυμναστικὴ	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Στενογραφία	—	—	—	1	1	1	—	—	—

§ 47. Τροποποιήσεις τοῦ κανονισμοῦ.— Ἐκτροπαί τοῦ κανονισμοῦ τούτου ὡς πρὸς μὲν τὴν σκοπὸν τῆς διδασκαλίας δὲν ἐπιτρέπονται ὡς πρὸς δὲ τὴν ὕλην τῆς διδασκαλίας καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὥρῶν ἐπιτρέπονται ἐφ' ὅσον ἀπαιτεῖ ἡ ἐλάχιστοτε κατάστασις τῶν τάξεων, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ γίνηται ὑπέρβασις τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῶν ὥρῶν· εἰς πᾶσαν δὲ ἰδιόζουσαν περίπτωσιν ζητεῖται ἡ συγκατάθεσις τοῦ ὑπουργείου.

§ 49. Βιβλία.— Ἐν πᾶσι τοῖς μαθήμασι πρέπει νὰ ὑπάρχωσι καίμενα ἵνα ἀποφεύγηται ἡ χρόνον καταναλίσκουσα καὶ ἐνίοτε ἐπιβλαβὴς ὑπαγό-

ἀρχιτεκτονική (4), μηχανική τεχνολογία (3), ιχνογραφία (3), καλλιγραφία (2).

1^α. τάξις ἰσραήλ (2), γερμανική γλῶσσα (3), γεωγραφία καὶ ἱστορία

ρβυσις. Τὰ βιβλία ἔσονται ἐκτετυπωμένα ἐπὶ καλοῦ χάρτου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πολυτελῶς.

§ 50. Μέσα διδασκαλίας.—Ἐκαστον βιοτεχνικὸν γυμνάσιον κατέχει τὰ ἀναγκαῖα βοηθητικὰ μέσα τῆς διδασκαλίας αὐτοτελῆ· ἀνήκουσι δὲ ἐνταῦθα βιβλιοθήκαι πρὸς χρῆσιν τῶν διδασκάλων καὶ ἰδίων μελέτην τῶν μαθητῶν, συλλογαὶ χαρτῶν, σφίραι γήιναι, μαθηματικὰ καὶ φυσικὰ ἐργαλεῖα ὑποδείγματα, συλλογαὶ διὰ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν καὶ χημείαν σχέδια καλλιγραφίας καὶ ιχνογραφίας κλπ.

§ 51. Ἐπιτήρησις.—Οἱ μαθηταὶ τῶν βιοτεχνικῶν γυμνασίων ὑποκείνται καὶ ἐκτὸς τοῦ σχολείου εἰς ἐποπτεῖαν, ἧς αἱ λεπτομέρειαι ὀρίζονται ἐν τῷ προγράμματι.

§ 52. Διόρθωσις γραπτῶν ἐργασιῶν.—Οἱ καθηγηταὶ ὀφείλουσιν εὐσυνειδήτως καὶ ἐπιμελῶς νὰ διορθώωσι τὰς ἐργασίας τῶν μαθητῶν. Οἱ γυμνασιάρχαι ἐποπτεύουσιν ἵνα ἐκτελεῖται τὸ καθήκον τοῦτο, ἐπιθεωροῦντες δις τοῦ ἔτους τοῦλάχιστον τὰς γραπτὰς ἐργασίας καὶ καταγγέλλοντες τοὺς τυχόν ἐπανειλημμένως ἀμελεῖς δειχθέντας καθηγητάς.

Ὁ ἀκόλουθος πίναξ δεικνύει τὰς κατὰ τὸν κανονισμὸν γινομένας γραπτὰς ἐργασίας ἐκτὸς τῶν ἐξετάσεων.

Τάξις 1^α, Γερμανικὰ, ἀνὰ πᾶσαν ἑκτην ἑβδομάδα ἓν θέμα. Λατινικὰ, θέματα ἢ ἐκ τοῦ προχείρου κατὰ δεκαπενθημερίαν ἐναλλάξ. Ἰαλλικὰ, ἐλεύθερα θέματα, γυμνάσματα ἢ ἐκ τοῦ προχείρου κατὰ δεκαπενθημερίαν. Ἀγγλικὰ, ταῦτά μὲ τὰ γαλλικὰ.

Τάξις 1^β, ὁμοίως ὡς τὰ τῆς 1^α τάξεως.

Τάξις 11^α, Γερμανικὰ, ἀνὰ πᾶσαν ἑκτην ἑβδομάδα ἓν θέμα. Λατινικὰ, θέματα ἢ ἐκ τοῦ προχείρου κατὰ δεκαπενθημερίαν ἐναλλάξ. Γαλλικὰ, γυμνάσματα ἢ ἐκ τοῦ προχείρου καθ' ἑβδομάδα, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀναπαράστασις διηγήσεων. Ἀγγλικὰ, γυμνάσματα ἢ ἐκ τοῦ προχείρου καθ' ἑβδομάδα· ἐνίοτε ὑπαγόρευσις. Μαθηματικὰ, κατὰ δεκαπενθημερίαν ἐργασία κατ' οἶκον· ἐκ τοῦ προχείρου, κατὰ τὰς περιστάσεις.

Τάξις 11^β, Γερμανικὰ, ἀνὰ πᾶσαν πέμπτην ἑβδομάδα ἓν θέμα. Λατι-

(3), μαθηματικά (4), γεωμετρία (6), φυσική (2), χημεία (2), μηχανική τεχνολογία (4), ιχθυογραφία (6).

νικά, θέματα ἢ ἐκ τοῦ προχείρου καθ' ἑβδομάδα ἐναλλάξ. Γαλλικά, γυμνάσματα ἢ ἐκ τοῦ προχείρου· ἐπίστε ὑπαγόρευσις. Ἀγγλικά, γυμνάσματα ἢ ἐκ τοῦ προχείρου καθ' ἑβδομάδα· ἐπίστε ὑπαγόρευσις. Μαθηματικά, ὡς τὰ τῆς II^α τάξεως.

Τάξις III^α, Γερμανικά, ἀνά 4 ἑβδομάδας ἐν θέμα. Τὰ λοιπὰ μαθήματα ὡς τὰ τῆς II^β τάξεως.

Τάξις III^β, Γερμανικά, ἀνά 3 ἑβδ. ἐργασία κατ' οἶκον. Τὰ λοιπὰ μαθήματα ὡς τὰ τῆς II^β τάξεως.

Τάξις IV, Γερμανικά, ἀνά 3 ἑβδ. ἐργασία κατ' οἶκον. Τὰ λοιπὰ μαθήματα ὡς τὰ τῆς II^β τάξεως.

Τάξις V, Γερμανικά, καθ' ἑβδ. ἐργασία κατ' οἶκον ἢ ὑπαγόρευσις. Λατινικά, ὡς τὰ τῆς II^β τάξεως. Γαλλικά, ἑβδομαδιαίως γραπτὸν γύμνασμα. Τὰ λοιπὰ μαθήματα ὡς ἐν τῇ II^β τάξει.

Τάξις VI, Τὰ αὐτὰ τῆς V τάξεως μαθήματα.

(ἀκρωθιῖ)

ΒΡΑΧΕΑ ΤΙΝΑ

ΠΕΡΙ ΗΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.

(Συνέχεια ἴδε τεύχος Ε' καὶ Σ'.)

Αὐτὸς ὁ Strauss ὁ παλαιῶν ἡμᾶς, ὅπως ἀφήσωμεν αὐτὸν ἀνενόητον ἐν ταῖς δοξασίαις αὐτοῦ, αὐτὸς πρῶτος καταπολέμησε διὰ παντοίων συγγραφῶν, παντοίων μέσων καὶ πολλάκις ψευδῶν ἐπινοήσεων τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. καὶ σύμπαν δὲ τὸ στρατόπεδον τῶν ἐλευθεροφρόνων τῆς τε ἐπιστήμης καὶ ἡμιμαθείας ἐσπού-